

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarstvo.

Opomin našim vinogradnikom glede predstoječe reznje po vinogradih.

Slehnemu vinogradniku mora biti iz lastnega opazovanja poznat velik škodljivec na trtah, namreč takozvani seneni ali kisli črviček. Seneni črviček pravimo mu zato, ker se prikaže vprvič ob cvetenju zaroda na trtah, katerega grdo razjeda, no takrat se pa tudi že seno kosi. Odtod njegovo ime seneni črviček. V drugič prikaže se pa, ko grozdne jagode že kakor grah debele in tudi še debelejše postanejo. Takrat se zajé v še popolnoma nezrele, toraj še jako kisle jagode; od tod ime kisli črviček. Vsled ranitve in takrat padlega dežja pričnejo načete jagode gniti. Gniti pričnejo pa tudi sosedne jagode, dasiravno niso nič po črvičku ranjene. To je že druga škoda, katero ta škodljivec na trtah prouzročuje. In ta škoda je v gotovih vinorodnih krajih — osobito na južnem Tirolskem in na Nemškem — velika, da že kar velikanska.

Pod. 1. pravilno skrajšana mladika

Pri nas nismo imeli do zdaj vzroka, se o bogvekaj veliki poškodbi vinskega pridelka po tem škodljivcu pritoževati. Vendar je pa gospodarska dolžnost vsakega vinogradnika za to skrbeti, da se njegovo pomnoževanje kar le mogoče zatira. Saj se pač ne ve, kaj bodočnost lahko še seboj prinese, ako se za tega škodljivca ne brigamo, ampak ga v nemar puščamo.

Da bi ga v zarodu in še nezrelem grozdju uničili, izumili in priporočali ter uporabljali so drugod že več let razne strupene tekočine. Te usikava se s posebnimi pripravami — sikalicami — v na-

padeni zarod in grozdje. Pri nas se ni v tem oziru, vsaj v kolikor je to nam znano, še ničesar storilo. Sicer se pa dotična poročila tudi iz tistih krajev, v katerih so taka sredstva upotrebovali — kakor na Nemškem — večinoma neugodno glasé.

Kakor se pri vsakem drugem kmetijskem škodljivcu, bodisi živalske ali pa rastlinske narave, gledé njegovega preganjanja še najboljši uspeh s tem doseže, ako se ga v njegovem nastanju in njegovi pomnožitvi kolikor mogoče ovira; se bode jednaki uspeh gotovo tudi pri tem škodljivcu dosegel. In zato hočemo danes našim vinogradnikom dva taka pripomočka ali sredstva priporočati, ter jih v

Pod. 2. nepravilno, napačno skrajšana mladika

njihovo lastno korist pač naravnost prositi — da se jih gotovo poslužijo. To store tem ložej, ker oba dva, ne takorekoč, ampak kar naravnost istinito nič ne staneta. Prvi pripomoček je ta, da ob času reznje trt vse palce (čepe) in napnence (šparone, locne), katere misliš na trti napraviti, na njih koncih tako skrajšaš, to je odrežeš, kakor to pridejana podoba št. 1. kaže. Skrajšati se mora toraj za palce ali napnence namenjene mladike (rozgve) skozi kolence nad najvišjim očesom palca ali napnenca, ne pa skozi člen med kolenci. Ako se namreč skozi člene reže, toraj tako, kakor to pridejana podoba št. 2. kaže, ostane vedno nad najvišjim očesom palca ali napnenca, še daljši ali krajši košček člena. No, ta košček člena ima pa v svoji sredini svrš, kateri s časom vsled vlage in dotike zraka strohni, in se tako sam po sebi v kratko cev spremeni.

Da imamo pa v vinogradu senenega in kislega črvička že zaplodenega, potem izdolbi on, kadar je za zabujanje dozorel, to je dorastel, švrš iz členovega koščka, zleze v tako nastalo cev in se zabubi v njej. V svojem času izleze pa iz cevi metuljček (véša) ven, in zalegava svoja jajčica ob cvetenju zaroda na zarod, ob času zorenja grozdja pa na še zelene jagode istega. — Ako se pa skozi kolenco reže, toraj tako kakor to podoba št. 1. kaže, potem ne more nad najvišjim očesom palca ali napnenca kaka cev nastati, in črviček ne more seveda vanjo zlezti. V vsakem kolencu nahaja se namreč neka trda lesena pregraja, katera črviču pot do svrša pod njo — popolnoma zapira. Rezati treba pa seveda natanjko skozi sredino kolenca, toraj prav skozi oko na njem, ne pa znabiti pod očesom. Ako pa namerava rezač kako mladiko raz trte odstraniti, to je popolnoma odrezati, odreže naj jo gladko, toraj tako tik starejšega lesa, da tudi tam kako zavetišče za črvička nastati ne more. Samo o sebi razumljivo je pa seveda, da bi bilo več kakor neprevidno, z reznjo zadobljeno rezino, že celo ono z napačno reznjo zadobljeno, v bližini vinograda, ali pa še celo v vinogradu samem na kupe znesti, ter tam znabiti celo leto ali pa še dlje mirno ležati pustiti. S tem ponudilo bi se namreč črviču le kaj dobro došlega mu zavetišča v izobilju, in on bi se ga gotovo tudi posluževal. Gotovi del rezine porabi naj se pač takorekoč za proglo ali past črvičku takole: Poveže naj se jo v male, kakih 60 centimetrov dolge butarice, in te naj se zakoplje sem ter tja, pokoncu stoječe po vinogradu. Zgornji, v zrak štrleči konci biti morajo pa seveda vsi ravno skozi polovico členov rezani, toraj po podobi št. 2. Ostalo rezino znese naj se pa koj po reznji domov in tam naj se jo porabi za kurivo.

Čez kakih 14 dni potem, ko je že ves zarod v vinogradu odcvetel, je treba porezati, to je skrajšati, in to se razume, da zopet skozi člene, vse tiste mladike v butaricah, katere kažejo na svojih koncih namestu svrša —

luknice. Odrezane končke treba seveda sežgati, kajti v njih se nahajajo gotovo bube senenega črviča. Sicer se pa butarice do zime na miru pusti. V zimskem času enkrat porije se jih pa vse iz tal ter istotako sožge, da se tako v njih tudi zimsko buba črviča vniči. Drugo leto treba pa zopet tako postopati in sploh vsako leto naprej.

Da se na ta način istinito kaj dosti tega škodljivca vniči, dokazala je lanska poskušnja v vinogradu g. Franc Kastelica iz Bršlina v njegovem krasnem vinogradu v Trškigori pri Novem mestu. —1—

Perutninarska razstava v Ljubljani.

Od 30. marca do 1. aprila se priredi v Ljubljani perutninarska razstava. Ta razstava ima pokazati, kakšno perutnino pri nas redimo, po drugi strani nas ima pa podučiti, kako naj napredujemo v tej važni gospodarski vejici.

Perutninarstvo je vse bolj pomenljivo za naše gospodarstvo kakor se navadno misli. Posebno važno pa je v naših razmerah, s tako različno sestavljenim kmetijstvom, kakor ga nahajamo pri nas, in s tako pretežnim malim posestvom. Ta vejica prinaša našim gospodinjam težke tisočake na leto in zato je treba, da pomnožujemo te dohodke kolikor mogoče tudi z naprejem.

Ako naj pa razstava doseže svoj namen in naj pokaže, kakšno perutnino redimo po naših krajih, po tem je treba, da se je udeležimo z našo perutnino! Zlasti Dolenjci smo poklicani, da se je udeležimo v častnem številu. Vsi važnejši okraji naše strani, ki se pečajo v večji meri s kokošjo rejo ali z rejo kake druge perutnine, bi morali biti zastopani na tej razstavi! Zato se pa obračamo danes do vseh onih činiteljev, ki lahko kaj pripomorejo, da bo razstava v tem pogledu uspela, in jih prosimo, da delujejo za dobro udeležbo, da vnemajo naše perutninarje za razstavo in da grede našim gospodarjem in gospodinjam pri tem delu na roko. Kdor želi kaj razstaviti, naj se priglasí po dopisnici pri g. Iv. Zupanu, nadučitelju v Dolskem, pošta Dol pri Ljubljani. Od njega izve vse potrebno. Kjer se pečajo v večji meri z rejo kokoši in druge perutnine kakor rac, gosi in puranov, tam naj se pošljejo skupine teh živali na razstavo.

Živinorejska zadruga za novomeško okolico se bo udeležila razstave z večjim številom perutnine iz cele okolice. Želeti je, da posnemajo ta zgled tudi druge zadruge oziroma kmetijske podružnice.

V zvezi z razstavo bo tudi prodaja perutnine in je pričakovati tudi na to stran dobrega vspeha v Ljubljani. Kakor se glase poročila, je dosedaj že 60 razstavljalcev priglašanih!

Trgovina in obrt.

Cena živine in cena mesa.

Javna tajnost je, da tudi mesarji niso povsem nedolžni pri sedanji draginji mesa, ampak da delajo dobro kupčijo. Mesarjem se očita dvoje. Prvič, da ne nastavljajo mesnih cen po vsakokratni ceni živine in drugič, da se drže visokih cen.

Cena živine se dandanes rada izpreminja, bolj pada in raste kakor cena mesa. Mesarji se radi drže svojih cen, tudi če živina v ceni pada. Na Dunaju je n. pr. cena živini v zadnji jeseni padala, mesarji pa niso hoteli s ceno nazaj, dokler jih ni v to prisilila dunajska zadružna veleklavnica. In tako se godi tudi drugod! Mesarji se ne ozirajo na vsakokratne cene pri živini tako kakor bi bilo prav in potrebno.

Drugič se jim pa tudi to rado očita, da se drže previsokih cen, kadar je živina v ceni padla. Na vsak način je treba nekaj kontrole, da se varujejo interesi producentov in konsumentov po

raznih naših krajih, kajti sicer bi ne bilo mogoče, da se kilogram govedine prodaja po bližnjih krajih in na deželi tako različno, kakor se to danes godi. V enem kraju se prodaja kg po 1 K 40 h in ceneje, drugod pa po 1 K 60 h in tudi dražje. Cena živine je pa povsod enaka!

Na vsak način je spraviti ceno mesa s ceno živine v sklad! Mesarji naj imajo pa od svoje obrti pošten zaslužek.

Naš račun je v tem oziru tak-le, ki ga podajamo našim čitateljem v preudarek. Če kupi mesar par srednje rejenih volov, ki tehtajo 1200 kg, na živo težo po 80 h, plača za nje 960 K. Če seka meso po 1'60 K, kakor je sedaj cena v Novem mestu, potem izkupi za meso — če računamo, da je 60 odstotkov čiste teže (po odbitku kože, glave, spodnjih nog od kolena doli in drobu) ali 720 kg mesa, — 1152 K v denarju, tako da mu ostane 192 K čistega. Povrh mu pride še koža in vsi tisti deli droba, ki se dajo v denar spraviti. Tak je naš račun! V resnici je pa ta račun še ugodnejši za mesarje, to pa zaradi tega, ker koljejo tudi manj vredno živino in ker jo kupujejo „na čez“. V obeh slučajih pa imajo svoj dobiček. Če ni res tako, naj se nam pa nasprotno pokaže.

Centralno deželno klavnico in mesnico je sklenil deželni zbor ustanoviti v Ljubljani. Ta klavnica bo imela namen spraviti živinorejce v neposredno zvezo s klavnico. Na ta način se ima poceniti meso za uživalce. Po drugi strani ima pa klavnica sploh vplivati na izravnavo mesnih cen. Ta klavnica bo lahko veliko dobrega storila za kmeta in meščana, ker bo šla obema pravično na roke.

Vinska kupčija na Dolenjskem. Vinski pridelek se je že močno poprodal. Cene so znašale od 46 h do 56 h za 1 liter in tudi več. V zadnjem času stoji cena in tudi kupčija je odnehala. Belokrajina ima še dosti vina na prodaj. Upati je, da se bo spomladi zlahka prodalo vse vino, ki ga imamo še po dolenjskih kletah na prodaj.

Prasičja kupčija. Cene debelim prasičem so se v zadnjem času zvišale. Peršutniki so se prodajali po 1 K do 1 K 8 h, bolj debeli prasiči pa še dražje, po 1 K 12 h do 1 K 26 h. Na Antonovem semnju je bila v Novem mestu živahna kupčija s praseti, ki so se oddajala po 36 K do 48 K par. Za mlada praseta je bilo dosti kupca. Stareji mladiči so se oddajali par po 80 do 100 K.

Živinska kupčija na Antonovem semnju je bila bolj slaba. Prignalo se je zelo veliko živine, zlasti volov, tako da je bilo sejmišče polno živine. Cene so se nekoliko vzdignile. Kupca je bilo pa malo, vsled česar se je tudi malo prodalo. To pot je bilo veliko belokranjske živine, ker se je Belokrajina zopet odprla.

Cene deželnim pridelkom se od zadnjic niso spremenile na novomeškem trgu. Cena pšenici znaša v Novem mestu za 100 kg 23 do 24 K, v Ljubljani 24 do 25 K, v Gradcu 25 K in na Dunaju 24 K 60 h. Cena ovsu v Novem mestu 20 K, v Ljubljani 20'40 K do 21 K, na Dunaju 20'40 K za 100 kg. Cena turšice je letos visoka in znaša v Ljubljani 20 K, na Dunaju 18'80 K za 100 kg. Cena otrobom je v Novem mestu dražji kakor na Dunaju, tukaj stanejo na debelo po 16 K 100 kg, na Dunaju po 15 K 50 h.

Cena jajc v Novem mestu znaša poprek po 6 h za jajce. 6 do 7 jajc se dobi za 40 h.

Politični pregled.

Kranjski deželni zbor ima svoje zasedanje od 28. dec. dalje. V prvi seji se je dovolil začasni proračun, da se pobirajo iste doklade kaker doslej. — Dne 17. januarja je predsedoval novi deželni glavar dr. Šusteršič. Obravnavali so o predlogu dež. odbora, da se upeljejo tečajji za živinozdravniške pomočnike. Razen liberalnega Ribnikarja so vsi poslanci toplo priporočali take poučne tečaje, da bodo imeli živinorejci hitro pomoč na razpolago. V seji 25. jan. je bila razveljavljena volitev ljubljanskih poslancev Ribnikarja in Reiserja, ker se k volitvi ni pripustilo okoličanov, ki plačujejo davek v Ljubljani. Računski zaključki melioracijskega in deželnega zaklada so bili odobreni. Liberalci so prej trosili laž, da dež. odbor zapravlja denar, a zdaj, ko bi imeli na postavnem mestu govoriti in to dokazati, so molčali. — Za deželne cestarje se je sklenila boljša oskrba za starost.

V seji 1. februarja predlaga poslanec Dular s tovariši glede ciganske nadloge po Dolenjskem, naj dež. odbor potom županstevo dožene število cigánov in njih domovinstvo, da bi se prisilili k delu. O tem naj se poroča v prihodnjem zasedanju. — Matjašič predlaga, naj se vpraša hrvatsko vlado glede zgradbe mostu čez Kolpo pri Gribljah. Isti vpraša dež. glavarja, če so mu znani

vzroki, da je nova cesta v Drašičih slabo zgrajena. — Sklene se ustanoviti v Ljubljani centralno deželno klavnico in mesnico. Dosedanji kemični preizkuševalni zavod se sprejme, ako država, trgovsko-obrtna zbornica in občina ljubljanska zagotové primerne prispevke, za deželni zavod. — Brezobrestno posojilo vinogradnikom iz občin Radovica in Drašiči se podaljša do konca 1912. Prošnja zdravstvenega zastopa v Novem mestu za prispevek k poplačilu obresti in zvišanju primarijeve plače je bila odklonjena. Poslanec Jarc stavi resolucijo, naj dež. odbor temeljito prouči vprašanje bolnic v Novem mestu, Krškem in Postojni glede njihove uprave.

Goriški deželni zbor redno zboruje. Laški kršč. socialci so odložili svoje mandate hoteč s tem vlado prisiliti, da razpusti zbor. Na pomoč so jim prišli tudi slovenski liberalni poslanci, ki so pa previdnejše izjavili, da se le ne bodo vdeleževali zborovanja. In tako zdaj poslanci S. L. S. in laške liberalne mirno rešujejo deželne zadeve. Res je čudno, da se poslanci krščanskih strank niso sprijaznili in so nastale tako nenaravne zveze — a razlaga se to iz nenaravnih razmer, ki obstojé na Goriškem.

Stajerski deželni zbor je odgoden, ker se ni dosegel sporazum med strankami. Vse so podrli nemški radikali, ki pod vodstvom kričača Wastiana Slovincem ne dovolijo ničesar. Slovenski poslanci so predlagali le skromne zahteve, a še o tem nasprotniki nočejo slišati. Slovenski poslanci so v posebnem oklicu pojasnili volilcem svoje postopanje, ki je bilo previdno in pravo. Od svojih zahtev ne smejo odstopiti.

V **dalmatinskem zboru** obstruirajo poslanci stranke prava. Ost je naperjena zoper deželnega glavarja dr. Ivčevića, ki je svoje dostojanstvo izkoriščal v strankarske namene.

V **gališkem zboru** pa obstruirajo Malorusi, ker hočejo prisiliti Poljake, da se vpeje volivna reforma po bolj pravičnem ključu kot doslej. Malorusi zahtevajo 31% vseh mandatov.

Deželni zbori rešujejo še ta mesec svoje zadeve, potem pride začetkom marca na vrsto državni zbor.

Ogrski ministerski predsednik grof Khuen je na interpelacijo radi spomenice stranke prava na cesarja odgovoril, da on o njej nič ne ve in da gredo take prošnje, oddane v kabinetni pisarni, v papirni koš. A gotovo je, da je ves ogrski Izrael po konci in bo vse strune napel, da potlači Hrvate.

Zabavi in pouku.

Tihotapci.

Povest. — Spisal Ognjeslav.

(Dalje.)

Žalosten je bil dan po odhodu moževem za Katarino. Ni se mogla odločiti, da bi šla v graščino služiti, imela ni ničesa razun nekaj suhih skorjic, vsa onemogla zdihuje pri detetu in moli, da bi Bog dal srečo Antonu.

Kar se vrata odpro in v izbo stopi kolar Podlipnik.

„Dober dan, mati“, pozdravi prijazno Podlipnik. „Prišel sem pogledat, če je Anton doma. Sinoči sva se pogodila, da bode vstopil pri meni v delo, pa premislil sem se. Za samostojnega mojstra je težko, že zaradi drugih ljudi, da bi šel za pomočnika, zatoraj bom pa dal Antonu delo na dom, dober delavec je in upam, da bode sprevidel, kam ga je pripeljala ta nesrečna družba naše vasi. Kolikor morete ga z lepim odvracajte od Potokarjeve gostilne in bode se sčasoma vse zopet poravnalo. Tu pa imate nekaj na roko, da si potrebno preskrbite, pa ne bodite užaljeni, jaz sem tudi v Ameriki prav veliko hudega izkusil, in zato rad pomagam, če le morem, posebno ker Anton misli, da sem mu škodoval, kar pa sami veste, da ni resnica.“

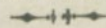
Solzih oči se zahvali Katarina blagemu Podlipniku, pa nove skrbi jej napolnijo dušo po odhodu dobrotnikovem. Kje je neki nje mož? Če je službo dobil pri Podlipniku, ali je šel v mesto, ali kod hodi?

Dolg je bil ta dan za Katarino. Nakupila si je neobhodno potrebnega živeža, pospravila po delavnici, a vsak čas stopila na prag, če mož prihaja od te ali one strani, a solnce je zašlo, pa Antona le še ni bilo od nikoder.

„Moj Bog“, zdihuje uboga Katarina v trpki žalosti, „če ne bode držal obljube, zgubljen je. Zadnje upanje imam še, da prične delati, a če še to zadnje nado ne uporabi, potem smo zgubljeni.“

Anton je počival celi dan v gostem grmovju in željno čakal večera. Dosti časa je imel za premišljevanje, mir in samota sta napravila globok vtis na njegovo dušo. Celó življenje je v duhu

preživel še enkrat. Srečna brezskrbna leta mladosti, lepo pošteno mladeniško dobo, presrečno zadovoljnost prvega časa zakonskega življenja, do tiste nesrečne ure, ko se je seznanil s prebrisanim, zapeljivim Peharčkom in Lužarjem. Sprevidel je mirno premišljujoč, da sta ga ta dva prav po začrtanem potu zapeljala v pogubo, in sam v svoji slabosti in nezapopadljivi neumnosti je zagazil v pogubo in nesrečo. Zgubil dobro ime, zaslužek, postal igravec, ponočnjak, pijanec. Pahnil v uboštvo in sramoto, ženo in dete. Plakal je kot otrok in si ruval lase. (Dalje sledi.)

Francozi v Šent Rupertu.

Spisal Ivan Steklasa.

(Dalje.)

Francozi so bili že skoraj celo leto v deželi, preden so uredili politično upravo. Francozi so razdelili kanton X. Mokronog na 7 velikih občin, namreč: Škocjan 14., Šmarjeta 15., Mokronog 16., Mirna 17., Šent Rupert 18., Boštanj 19. in Radeče 20. Te velike občine (arrondissement communal) so imele zopet podobčine in katastralne občine. Šent Rupert je imel osem podobčin in šest katastralnih občin (kesneje 7). Župane je francoska vlada določila koncem novembra leta 1811., a 1. januarja 1812. so imeli nastopiti službo. Župan ali mair (mér) je imel pod Francozi mnogo veči delokrog nego poprej. Znano je, da je mér zapisoval tudi v krstne, poročne in mrtvaške knjige. Moral je znati francoski ali nemški, ker se je takrat uradovalo v francoskem in nemškem jeziku, razglasi pa so se spisovali tudi v slovenskem jeziku. — V Šent Rupertu se je uradovalo v nemškem jeziku, kar moremo sklepati iz uradnih spisov, kolikor se nam jih je ohranilo. Za šentruperškega méra je bil postavljen tedanji oskrbnik škrljevske graščine Jakob Schuller, a za tajnika Ivan Feichtinger, takratni šentruperški učitelj.

V šentruperškem župnijskem arhivu so se ohranile poleg župnijskih uradnih knjig iz tega časa tudi občinske krstne, poročne in mrtvaške knjige. To je tudi edini pismeni ostanek za uradovanja šentruperškega méra Jakoba Schullerja; vsi drugi spisi in oglasi so se poizgubili. Občinski urad pa je bil v Šent Rupertu in ne v Škrljevem, kar se da sklepati iz poročnih knjig. Mér je namreč sam prebral oklic pred glavnimi vrati občinskega urada celemu občinstvu ter potem pribil ta oklic na vrata istega urada. To se je zgodilo vselej na nedeljo, ko je narod dohajal k službi božji v župnijsko cerkev v Šent Rupert. Župan je moral tedaj biti v svojem uradu v Šent Rupertu posebno ob nedeljah, kakor se to godi še dandanes.

Oglejmo si malo te uradne knjige iz francoske dobe.

Krstne knjige so se pisale v nemškem jeziku. Od zgoraj na desno je zapisano: Province Ilyrien (pokrajina Ilirija). District Neustadt (okrožje Novomesto), Mairie St. Robert (županija Šent Rupert). Potem sledi napis: Taufbuch seit ersten Jänner bis letzten Dezember. Ein Tausent Acht Hundert Zwölf 1812 Nro. 47. Der Gemeinde Mairie St. Robert, Provinz Ilyrien, District Neustadt. (Krstne knjige od 1. januarja do zadnjega decembra. Tisoč osem sto dvanajst 1812 Nro 47. Županija Šent Rupert, pokrajina Ilirija, okrožje Novo mesto.) Na desni strani je kolek za 75 centimov z napisom Ilyrie, v sredini je podoba triumfatorja s palmo in z žezlom, na strani orel; okoli napis: A-L. Extraordinaire A Timbrer. V sredini napisa je sidro in za okrasek sadje. Potem piše mér: „Tukaj sledi zapis vseh od 1. januarja tisoč osem sto dvanajst izdanih civilnih stanovskih spisov, ki so jih napisali gospodje župniki Josip Bučar iz Šent Ruperta, Andrej Sova z Dol, Ivan Zourelli od sv. Trojice ter kapelana Jurij Panian in Mihel Zdešar iz Šent Ruperta v to določene knjige, katere poslednje so bile s 1. septembrom 1812 tisoč osem sto dvanajst izročene gospodu županu Jakobu Schullerju, oskrbniku v Škrljevem. Potem sledi popis vseh krščenih do 1. septembra v skrižali, v kateri se nahajajo tudi imena staršev, prebivališča in dveh prič. Podpisani so župnika Josip Bučar in Andrej Sova ter župan Jakob Schuller. Od 1. septembra dalje je vodil popis sam mér ter o vsakem rojenem otroku napisal sledeče poročilo (upis): „Leta tisoč osem sto dvanajst drugega septembra ob štirih popoldne je stopil pred mene Jakoba Schullerja, činovnika za popis prebivalstva županije Šent Rupert, okrožje Novomesto. Rugel Jože, trideset let star kmet z Vrha, ki mi je pokazal dete ženskega spola kot za svoje in njegove žene Ane rojene Dolenssek ter se izjavil, da hoče dati temu otroku ime Marija. Ko so se čule tudi izjave in dokazi prisotnih prič Matije Goloba petdeset let starega kmeta s Homa in Petra Fabiana dva in trideset let starega trgovca iz Šent Ruperta, in ker ni nobeden prisotnih strank ugovarjal, sem podpisal v njih prisotnosti dva komada listine ter jim na isti dan prebral vse-

bino Maire I. Schuller. Ta protokol ima 20 listov, od teh popisanih 13. Na zadnjem listu je napisano: „Le ta krstni register obstoječ iz 20 listov kolkovanega popirja sem podpisal jaz predsednik tribunala (sodišča) prve instance v Ljubljani ter liste od prvega do zadnjega s številkami in parafi iznačil. Ljubljana 10. okt. tisoč osem sto dvanajst. Anton Janker.“ (Dalje sledi.)

Dopisi.

Žužemberk. Dekliška Marijina družba je v ned. 21. jan. s sodelovanjem tamburašev prav lepo počastila god sv. Neže. — Tamburaši so s priznano spretnostjo proizvajali znani priljubljeni koračnici „Hej banovci“ in „Mladi vojaki“ in so — kar ni bilo na programu — navrgli še prelep venček narodnih pesmi. Da so s tem res ustregli občinstvu, je pričalo živahno ploskanje posebno k tej točki. Prav s pravim užitkom si poslušal četveroglasni ženski zbor, ki je zapel prelepi Ferjančičev peti venček narodnih pesmi. Z dobrim uspehom so igrale dekleta igro v štirih dejanjih „Fabijola in Neža“. Bile so prav primerno kostumirane, so se res vživele v svoje vloge in so igrale z občutkom. Veliko zabave je nudila zlasti črna sužnica Afra, ki je bila tako izvrstno šminkana, da se ti je zdelo, da imaš pravo zamorko iz Afrike pred seboj. Učinkujoč za oko in uho je bil oni prizor v igri, ko poje zbor devic vrsteč se s samospévom Nežinim. Prireditev je zaključila živa slika, predstavljajoč sv. Nežo z jagenjčkom v naročju, obdano z angeli in devicami. — Prireditev se je ponovila naslednjo nedeljo dne 28. januarja. Udeležba je bila pri premieri tolika, da jih je mnogo moralo oditi, ker niso dobili več prostora. Drugič pa je bila udeležba bolj slaba, kar je umevno, ker se je že v prvi udeležili vse, kar se je moglo, veliko pa je bilo gotovo vzrok slabo vreme.

Iz Adlešič, 1. febr. Kakor je znano, se klati že kaka 3 leta po Beli Krajini divji prasec, katerega so že večkrat sledili na različnih krajih, tudi v naših hostah že parkrat in enkrat tudi videli v Vel. Bukovlju. Minuli ponedeljek pa je zapazil njegov sled g. Jan. Bohte, posestnik iz Zástave v Podzemeljski župniji in sicer, kakor mi je pravil, blizo svojega doma. Bil je skrit v prav gosti dragi. Šlo je nanj več mož, a jim je ušel in sicer proti Bednju v naši župniji, od tu pa je šel najbrž zopet v Vel. Bukovlje, kjer ima obilno skrivališč. Kakor trdi g. Bohte, ki ga je videl, je prasec silno velik in tehta okoli 300 kg. Korak ima 1 meter velik, kakor je poznati v snegu. — O tem prascu mislijo nekateri, da najbrž ni res divji, ampak le podivjan domači prasec. To pa sklepajo iz tega, ker je pred kakimi 7 leti ušel en prasec nekemu trgovcu z voza, ko jih je peljal več skupaj. — V zadnjem dopisu sem sporočal, kako ugodno jesen smo imeli lani. Naj tu omenim, kak je bil mesec januar. Prva in zadnja tretjina meseca je bila večinoma lepa in topla. Tako smo imeli n. pr. 6. in 7. zj. + 9°C topline. Prav krasna, topla in solnčna dneva sta bila tudi 24. in 26. jan., ko smo imeli pop. v senci celo + 11°C topline. Druga tretjina pa je bila prav mrzla, imeli smo celo po 9 do 10°C zime. Kulpa je bila že začela zmrzovati. Snežilo pa je le parkrat v mesecu in to le malo. Prav nenavadno vreme pa smo imeli na praznik sv. 3 kraljev. Zjutraj je držal jug in smo imeli ob 7. + 9°C topline. Po tem je nekoliko deževalo. Na to je potegnila burja in okoli 9. ure je začela padati najprvo solika, za njo pa toča, vmes debela kakor lešniki, pa le neka minuta, vendar je nekoliko pobelila, na Vrhovcih celo toliko, da je bilo videti od nas, kakor da je sneg zapal. Ta dan smo se lahko prepričali, da nastane toča, ako se stepo vetrovi in se vsled tega hitro spremeni toplina v zraku. Popoldan pa smo imeli zopet lepo, toplo in solnčno vreme.

Domače in tuje novice.

Poroka. Hčerka prejšnjega tukajšnjega c. kr. okrožno-sodnega predsednika dr. Kavčiča, gospica Danica se je poročila s c. kr. sodnikom g. Kajfežem iz Vel. Lašč. Bilo srečno!

Promocija. C. kr. sodni avskultant pri tukajšnjem okrožnem sodišču Vladimir Golia je bil danes na graškem vseučilišču promoviran doktorjem pravoznanstva. Čestitamo!

Umrl je na Gorenjem polju, fara Soteska, širnoznan oče Klinc v visoki starosti. Mnogoštevilni pogrebci so mu izkazali zadnjo čast. N. p. v m.!

Hranilnica in posojilnica v Kandiji. Ker se je g. Appe vsled bolehavosti odpovedal kot odbornik in načelnik, je bil na njegovo mesto izvoljen kanonik Anton Žlogar, ki je prevzel vodstvo kandijske posojilnice.

Hranilnica in posojilnica v Kandiji. Meseca jan. 1912 je bilo: hranilnih vlog 57.097,56 K; vrnenih posojil 81.188,80 K; od deležev zadružnikov 2311 K. — Danih posojil 66.998 K, vzdignjenih vlog 57.672,63 K. Vseh prejemkov 153.676,26 K, izdatkov 162.090,89 K; skupni promet 315.767,15 K.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu januarju 1912 je 291 strank vložilo 172.177 K 49 h; 334 strank vzdignilo 237.043 K 91 h; 7 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 7300 K; stanje vlog 3.428.629 K 67 h; denarni promet 966.855 K 20 h; vseh strank bilo je 1365.

Občni zbor. Dne 17. februarja 1912 ob 6. uri zvečer vrši se v pisarni dr. Schegula v Novem mestu izredni občni zbor „Glasbenega društva“ v Novem mestu. Dnevni red: Tajniško in blagajniško poročilo in sklepanje o razdružitvi. Za slučaj nesklepnosti bo ta občni zbor dne 24. februarja 1912.

• **Novice iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji.** Zadnji mraz je docela napolnil bolnico. Sedaj je 115 bolnikov v oskrbi. To je glasna prošnja do usmiljenih src in radodarnih rok za bolnico. — V torek zvečer 6. februarja se je na opolzki poti ob stari gimnaziji proti samostanu oo. frančiškanov ponesrečil č. o. Severin Fabiani. Izpodrsnilo mu je in pri padcu si je zlomil roko v členku. Pripejali so ga takoj v bolnico, kjer mu je obvezal še isti večer zlomljeno roko primarij dr. Buh. Priljubljenemu gospodu naše sočutje! — Dne 8. febr. se je zgodil po noči v Novem mestu samomor. Ustrelil se je na prostem po noči 20 letni Leopold Kaftan, doma iz Semiča, in sedaj praktikant na tukajšnji c. kr. pošti pri telegrafičnem oddelku. Dobili so ga zjutraj v snegu vsega zmrzlega. Kedar se je ustrelil, se ne vé? Meril je v srce, ranil pa si je pljuča. Vzrok dejanja je neznan, ker se le malo zaveda bolnik. Upati je, da okreva. — Vodstvo bolnice opozarja vsa slavna županstva po deželi, naj bolnikom pri odhodu brez izjeme vsem izroče razkaznice zaradi reda in pravilnosti!

Pozor Belokranjci! Kmečka zveza za Belokrajino priredi v nedeljo, dne 11. februarja dva velika shoda in sicer v Metliki ob 9. zjutraj v dvorani Kmetijskega društva, v Črnomlju ob 3. popoldne pri Lacknerju. V ponedeljek, dne 12. februarja pa se bo vršil v Metliki in Črnomlju ves dan podučen kmečko-političen tečaj. Na shodih in tečajih bodo govorili poslanci dr. Krek, dr. Korošec in Jarc. — Belokranjci! Pridite v kar največjem številu na oba shoda in tečaja!

Meščanska zveza. Društveni sestanki, ki se vrše vsako sredo zvečer v gostilni g. Ig. Košaka, so vzbudili med meščani dosti zanimanja. Tu se shajajo zastopniki vseh slojev, da si kratijo dolgočasne zimske večere s čitanjem časopisov in prijateljskim razgovorom. Društveniki! Zahajajte pridno v društvene prostore, kjer vam so na razpolago najrazličnejši časniki iz vseh krajev slovenske domovine! Segajte po dobrih časopisih in jih razširjajte med prijatelji in znanci! Kamor pridete, delujte za vstop v M. Z., ki že pri ustanovitvi šteje lepo število članov. Ne dajte se motiti od usiljivih agitatorjev, ki načelno razdirajo vse, kar je dobrega!

Belokranjska železnica. Rok za gradbene ponudbe je pretekla 1. februarja. Čuje se, da se je zglasilo do 40 gradbenih tvrdk. Proti koncu januarja je bilo radi tega mnogo podjetnikov v našem mestu. — Tukajšnji trasijski oddelek se je spremenil v vodstvo železniške gradnje, kateremu je na čelu višji nadzornik Teodor Opitz. Pogodbe bodo do 15. marca sklenjene. — Radi zveze z Dalmacijo javljajo, da je konzorcij proge Metlika-Karlovac že založil kavcijo. Na interpelacijo je dalmatinski ces. namestnik odgovoril v dež. zboru, da je ogrska vlada za železnico skozi Liko (Ogulin-Pribudič) dovolila že 10 milijonov, katera se začne letos graditi.

Tatvine — so se ponavljale dalj časa v nekdanj Pintarjevi hiši v Kandiji. Pred nedavnim sta dva sostanovalca pazila, ker je večkrat drv zmanjkalo — in zasačila proti jutru prejšnjega vodjo boletnega urada, ki je priznal zločin. Zmanjkovalo je tudi pri županu Zurcu raznih živil. Sodnija utegne kaj več dognati. Za boletnega vodjo je imenovan g. Kvas. — O tatvinah v topliški okolici pa se poroča, da jih je zakrivil večinoma 18 letni Franc Puceļ, ki je pa iz maščevanja ovadil še druge fante, kateri ga niso marali v svojo družbo. Mogoče da sodnija še kaj družega iztakne.

V konkurz je prišel usnjak Fran Jursič iz Kandije. V prejšnji Hočvarjevi hiši je najel prodajalno, otvoril kupčijo z usnjem, katerega je pri raznih tvrdkah naročil okrog 15.000 K. Kupčija je vspevala — a Jursič je pozabil svojih obveznosti nasproti tvrdkam-upnicam. Prišlo se je na sled tudi spravljenu blagu pri njegovem tustu na Kogljem, za katerega je Jursič dal tudi vknjižiti 6000 K na svojo hišo v Kandiji. Vso stvar bo razvozljala sodnija, pri kateri se Jursič nahaja.

Iz Šent Jerneja se poroča: V pretečenem letu je bilo oklicanih 45 parov, poročenih 38. Rojenih 166 in kar je še posebno to, da je fantkov 83 in deklic tudi 83. Umrlo jih je 111. Tudi letos precej napredujemo, jih je že oklicanih 22 parov.

Nadomestna deželnozborska volitev v Belikrajini je razpisana na dan 14. marca.

Mestno županstvo Rudolfovo. Podpisano mestno županstvo obrnilo se je kakor vsako leto, tudi letos do blagih src novo-meškega prebivalstva s prošnjo, da se blagovoli odzvati, ter prispevati darove za tukajšnje uboge, kot novoletne darove. Razposlalo je zategadel pobiralne pole, na katerih so se odzvali sledeče p. n. dame in gospodje: C. kr. okrožno sodišče: F. Trenz 5 K. † B. Dolinšek, dr. V. Ahazhizh, J. Jarc, J. Bučar, V. Gandini, J. Žmavec, A. Kuder po 1 K; J. Perko 0-80 K. — C. kr. okrajno sodišče: dr. S. Kraut, dr. S. Hrašovec, A. pl. Levičnik, D. Zwitter po 2 K; G. Barlé, H. Abram, Adamič, K. Supančič, R. Jerman po 1 K. — C. kr. okr. glavarstvo: baron V. Rechbach, dr. L. Linger, G. Golia, L. Bloudek, O. Skale, dr. Eržen po 2 K; F. Urbas, A. Sproc, A. Vaupotič, And. Uderman, K. Golia po 1 K. C. kr. vin. nadz.: B. Skalicky. C. kr. urad za trasiranje: T. Opitz 5 K; Afh, F. Slatzer, Zmiermann, Grünwald, Kavčič po 2 K; Thomandl, Stockhamer, pi. M. Klodič, E. Ravicky, Chat, O. Sidon po 1 K. C. kr. gimnazija: F. Brežnik, dr. M. Šerko po 1 K. — C. kr. fin. straža: Fr. Lončar 1 K; nadalje sledeči gg.: Žgur A. 10 K; K. Rosman 5 K; J. Kunstl, K. Germ, J. Bergmann, dr. Globevnik, Možina F., J. Ferlič, J. Gerdešič, dr. Vaupotič, Pegan-Turk, dr. Poznik, dr. Schegula, Vl. Vojska, F. Spendal, pl. Pöll, F. Ogrinc po 2 K; A. Pauser 3 K; Paučič J., Umek V., Ausec J., Kalčič L., Krajec J., F. Vodnik, M. Brunner, M. Aschmann, O. Skale, M. Recej, A. Müller, J. Matko, R. Tvrđy, F. Kastelic, M. Rozman, F. Schiffrer, R. Tonejc, dr. J. Strašek, J. Mikolič, T. Ogrin, F. Seidl, A. Gačnik, Br. Kobe, A. Kalčič, M. Mramor, F. Buk, J. Kastelic, F. Blažon, St. Debevc, Horvat U., Krajec nasl., Splichal, F. Kos, F. Jakše, Košak J., Agnitsch A., dr. Žitek, A. Smola, R. Dolenc, Pintar J., Koklič J., M. Seidl, Volčič, J. Lesjak, Seidl, P. Andrejčič, Arh J., Cvelbar T., Guzelj J., J. Hladnik, A. Vodnik, D. Stefanovič, L. Ferlič, F. Trenz, J. Kondrič, P. Heider, Skrabl D., Surz A., Nimrod M., L. Kopač, A. Morauc, J. Svetec, A. Windischer, J. Gregorc, A. Reitz, Durini M., Zobec F., Oblak K, Učak, N. Küssel, Mogolič sen., Košir J., Rojs, Božič F., J. Picek, B. Mechora, Jos. Ogoreutz, B. Vojska, Novak A., J. Schog, A. pl. Fichtenau, Illovsky, M. Barborič po 1 K; A. Hönigman 60 v. — Vsem navedenim velec. dariteljem se podp. županstvo za vposlana darila kar najtopleje zahvaljuje. — Mestno županstvo Novomesto, 24. jan. 1912. — K. Rosmann l. r., župan.

Pri tukajšnjem okrožnem sodišču se vrše od 19. febr. t. l. porotne razprave, za katere se kličejo sledeči izžrebani porotniki: Franc Mrvar, posestnik iz Cviblja pri Žužemberku; Marka Janke, posestnik in župan iz Dola pri Črnomlju; Ignacij Šitar, posestnik in gostilničar iz Toplic; Alojzij Pavlin, posestnik in gostilničar v Trebnjem; Martin Šetinc, posestnik in gostilničar iz Jesenic, Dolina; Ivan Berkopec, pos. in trg. iz Vinice; Alojzij Marušič, pos. v Sp. Raduljah pri Bucki; Jakob Plut, pos. in župan na Vrtači pri Semiču; Iv. Kordiš, pos. in trg. iz Retji pri Ribnici; Lud. Kolenc, pos. v Šemici (Ševnici) pri Mirni; Jožef Krevs, pos. in mlinar v Biški vasi pri Mirni peči; Anton Novak, pos. in gost. na Račjem selu pri Trebnjem; Anton Vidmar, pos. in gost. v Ambrusu; Ivan Klemenčič, pos. na Veliki Loki; Franc Kresal, pos. na Vel. Ševnici pri Trebnjem; Franc Pirker, pos. in trg. v Ribnici; Dako Makar, velepos. v Metliki; Ivan Golija, pos. v Metliki; Ivan Šenica, pos. na Obrhu, Toplice; Jožef Hrehorič, pos. v Metliki; Jakob Gabriel, pos. v Rodnah pri Trebnjem; Ivan Rupar, pos. in trgovec pri Sv. Križu; Ivan Šitar, pos. in gost. na Toplicah; Franc Paylin, pos. na Polhovcu pri Orehovci; Jožef Skubic, pos. in trg. v Črnomlju; Matija Samida, pos. iz Črmošnic; Jožef Bizjak, pos. iz Male Ševnice pri Trebnjem; Franc Drenik, pos. in oštir iz Jablane pri Mirni peči; Franc Zesser, pos. in trg. v Krškem; Jožef Štih, pos. na Cesti pri Dobrempolju; Ivan Planinšek, pos. Vrhtrbnje; Anton Šular, pos. v Trbincih pri Mirni; Martin Volovec, pos. in trg. v Št. Jerneju; Ivan Frigelj, pos. in župan, Jesenice, Vel. Dolina; Franc Zupančič, pos. iz Jezera pri Trebnjem in Anton Bizjak, pos. in trg. iz Kostanjevice; kot glavni. — Ivan Pavček, pos. iz Cegelnice pri Rudolfovem; Franc Kosicek, pos. iz Rudolfovega; Anton Globevnik, pos. iz Bršlina pri Novem mestu; Franc Taborski, pos. iz Sela pri Rudolfovem; Franc Bon, mlinar iz Gotne vasi pri Rudolfovem; Jožef Stangej, pos. v Gotni vasi; Ivan Burger, pos. v Šmihelu; Jožef Dular, mlinar in posestnik

v Valtivasi in Alojzij Mežnaršič, posestnik in mesar v Kandiji-Rudolfovo; kot namestniki.

Današnjemu listu priložili smo vabilo v nakup Tomasove žlindre za gnojitev jare setve, društva tovarn za Tomasovo žlindro, ter ga priporočamo v blagohotno berivo!

Gospodarske drobtine.

— Občni zbor kmetijske družbe v Ljubljani se ne vrši v ponedeljek 19. februarja, ampak je preložen na ponedeljek 26. februarja t. l. in se vrši v dvorani „Hotela Union“ (vhod skozi frančiškansko ulico) v Ljubljani. Na sporedu je volitev predsednika, podpredsednika in treh odbornikov, ki po pravilih izstopijo, in prememba dosedanjih pravil in sicer v tem smislu, kakor smo v našem listu že povedali. Želeti je tudi od dolenske strani množestvilne udeležbe, zato vabimo naše člane, da se udeležijo občnega zbora.

— Občni zbor kmetijske podružnice novomeške, ki je bil določen na ponedeljek 26. febr. t. l., odpade na ta dan zaradi občnega zbora v Ljubljani in se priredi še le mesca marca. Natančneje o tem prihodnjic.

— Državna podpora za svinjerejce. Občina Šmihel-Stopiče dobi iz državne podpore 30.000 kg turšice in 40.000 kg otrobov po znižani ceni. Ta krmila se imajo oddati proti plačilu nižje cene ubožnejšim svinjerejcem, ki se pečajo z rejo plemenih svinj. Kakor slišimo, je pa dobilo županstvo toliko priglasil in prošenj za ta krmila, da je podpora dosti premajhna, ako bi hotelo ustreči vsem prosilcem. Zato se bo zamoglo županstvo ozirati le na potrebnejše prosilce in bo zamoglo le deloma ustreči zaprosenim množinam močnih krmil. Razdelitev se bo zvršila v soglasju z zaupniki in z ozirom na potrebo in na število svinj posameznih prosilcev. Kakor slišimo, so se oglasili prosilci za nič manj kakor za 133.400 kg turšice in za 80.500 kg otrobov, toraj za 103.400 kg in za 40.500 kg otrobov več, kakor je dobilo županstvo podpore. Da v takih razmerah ne bo mogoče vsem ustreči, je jasno dovolj!

— Naročila na semenjsko ajdo. Letos bo primanjkovalo dobre semenjske ajde. Kmetijska družba bo zaradi tega naročila večje množine črne ruske ajde in sive francoske. Opozarjamo na to naše gospodarje, da se pravočasno priglasijo s svojimi naročili. Siva francoska ajda bo draga in bo veljala 39 do 40 K 100 kg. Znatno cenejša bo ruska črna ajda.

— Oddaja plemenskih prasičev. Kmetijska družba oddaja dogovorno z deželnim odborom plemenske prasiče za polovico nakupne cene. Prošnje se rešujejo po vrsti kakor dohajajo, in kedar dobi družba take prasičke, za kakoršne se prosi.

— Pletarski tečaj na Grmu se je priredil ta teden od 5. do 10. februarja za učence letne šole in II. tečaja zimske šole. Tečaj je bil praktičen in je navajal učence v pletenju različnih košev pletarski učitelj F. Janež iz Dolskega pri Ljubljani.

— Tečaj za kmetijsko zadružništvo se vrši na Grmu od 12. do 17. februarja. Tečaj je namenjen učencem II. zimskega tečaja. Obisk je dovoljen pa tudi ukaželnim mladeničem iz okolice, ki se morajo zaradi udeležbe priglasiti pri ravnateljstvu šole.

— Kmetijski tečaji po Dolenjskem. V četrtek 15. febr. bo v Ribnici tak tečaj v društveni dvorani. Pri tej priliki se vrši tudi razgovor o vnovčevanju prasičev. — V nedeljo 25. februarja se priredita tečaja v Sv. Križu nad Litiijo in v Dobrničah. Vabimo k obilni udeležbi! Za tečaje se kaže čim dalje večje zanimanje, povsod je udeležba nepričakovano lepa.

— Živinorejske vajence, ki se hočejo izvežbati v hlevskih opravilih, strežbi molzne živine in v mlekarških delih, sprejme ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu. Živinorejski vajenci dobe poleg proste hrane po 10 K na mesec. Pouk je nastopiti s 1. aprilom. Prošnje je vlagati do 1. marca. Pouk traja do konca meseca oktobra.

— Sadjarski tečaj na Grmu priredi ravnateljstvo kmetijske šole v petek in soboto dne 23. in 24. februarja t. l. Namen tečaja je povzdek domačega sadjarstva. Na sporedu so sledeča predavanja: V petek dne 23. februarja: Od 2. do 4. ure pop.: Razčrtavanje sadnih nasadov. Naprava drevesnih jam. Obrezovanje dreves pred saditvijo. Pravilna saditev dreves. Od 4. do 5. ure popoldne: Praktične vaje v šolskem sadovnjaku. V soboto, dne 24. februarja: Od 8. do 10. ure popoldne: Oskrbovanje mladega in starejega drevja. Obrezovanje. Pomlajevanje in precepljevanje. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v sadovnjaku. Od 2. do 4. popoldne: Najvažnejše o izgojevanju in oskrbovanju prtiličnega drevja. Od 4. do 5. popoldne: Praktične vaje v šolskih nasadih. Tečaj je namenjen gospodarjem in kmetiskim mladeničem. Kdor

se hoče tečaja udeležiti, naj se priglasijo po dopisnici. Oddaljenim in revnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podporo 2 K na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo pravočasno po dopisnici prosijo. Priglasila in prošnje za podporo je treba poslati do 15. februarja ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

— Živinorejski in mlekarski tečaj priredi ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu v torek in sredo, dne 27 in 28. febr. t. l. Namen tečaja je izboljšanje kravje reje v zvezi z mlekarstvom. Na sporedu so naslednja predavanja: V torek, dne 27. febr.: Od 2. do 4. ure popoldne: Vrednost kravje reje. Odbiranje molznih krav. Raba krav za plemo. Krmljenje krav. Strezba molznih krav. Molža. Stroški kravje reje. V sredo, dne 28. februarja: Od 9. do 11. ure: Prodaja mleka. Ravnanje z mlekom. Lastnosti mleka. Napake in pomanjkljivosti mleka. Mlečna posoda. Popoldne od 2. do 4.: Prodaja smetane in presnega masla. Oddajanje in razpošiljanje presnega masla. Gospodarski pomen mlekarskih zadrug. Pouk se pojasnjuje s praktičnim razkazovanjem. Tečaj je namenjen našim gospodarjem in gospodinjam in je želeto, da se ga mnogoštevilno udeležijo tudi naše gospodinje in kmetjska dekleta. Kdor se želi udeležiti, naj se priglasijo po dopisnici. Oddaljenim in revnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in podporo 2 K na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, ki za njo po dopisnici pravočasno prosijo. Priglasila in prošnje za podporo je treba poslati do 16. februarja ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

Poročilo o „Dijaški kuhinji“.

Za prvi tečaj šolskega leta 1911/12.

V zimi tej dijaški so sirote,
prazen venter nič ne da gorkote.
A. Lesjak, šentjernejski župnik.

Tu podajem poročilo o novomeški dijaški kuhinji s trdnim zaupanjem, da bodo bravca genile vsaj številke in lep vzgled dobrotnikov, če ne spada še mednje.

Dijakov je bilo oskrbovano opoldne in zvečer petdeset. Radi slabe letine jih ni bilo moč vzeti več.

1. Izdalo se je od početka šolskega leta do 8. feb. t. l.: Za meso 807-28 K, za moko 498-91 K, na trgu (za zelenjad, fižol, zelje, repo itd.) 301-27 K, za špecerijsko blago 171-91 K, za služkinji 144 K, za stanino in tri pujske 476 K, za riž in koruzni zdrob 126 K, za drva in žaganje 83-48 K, za nabiralca po mestu 10 K — skupaj 2618-85 K.

2. Doneski. Slavni deželni odbor kranjski 400 K, kandijska hranilnica 200 K, Hranilnica in pos. v Višnji gori, Posojilnica v Št. Jerneju po 30 K, Hranilnica in pos. v Toplicah 25 K, Hranilnica in pos. v Borovnici, Prva del. posojilnica v Metliki po 20 K. —

Duh., zbrani na dekan. konf. v Novem mestu 84 K, duhovniki v Beli Krajini 60 K, novomeški gimn. profesorji 30 K, profesorji zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu 20 K, Kandijska bolnišnica 50 K. — V Novem mestu je bilo nabranih na nabiralno knjigo 392-50 K, v Metliki pa po g. Vukšiniču 55 K, za kar mu najlepša zahvala! Imena objavim radi pomanjkanja prostora prihodnjic.

— Nadalje so darovali p. n. gg.: Dr. Slanc 100 K, preč. g. I. Šalehar, duhovni svetnik 50 K, dr. Marinko, duh. svetnik 25 K, Dr. Slanc 22-40 K iz sodnih obravnjav, gospa Vojska, E. Jare d. posl., preč. g. M. Tavčar, dekan v Žužemberku etc., č. g. I. Zakrajšek, župnik v Vavti vasi, prof. Dr. Grivec po 20 K; č. g. A. Dolinar, župnik v p. 16 K, Alfred Podboj v Zagrebu 15 K, neimenuvan župnik v p. v Kandijski bolnišnici 12 K; č. gg. župniki M. Saje, A. Lesjak, M. Nemanic, Zaman, F. Golob, kaplan, dalje g. F. Brežnik, ravnatelj, gospe Picek in Žgur, gč. Nežika Rome po 10 K; Gospa Küssel 8 K, gospa Pegan, č. g. Perpar župnik v Doberniču po 6 K, g. Možina, vinski trg., č. g. Vidmar, župnik pri sv. Trojici, I. Lovšin, kaplan v Moravčah po 5 K; gospa Novak 1 K.

Končni račun za prvi tečaj je tale:

Stanje kase 3. septembra 1911	206-82 K
Iz hranilnice v Kandiji sem dvignil	368-79 K
Prejemki od 3. sept. 1911 do 8. febr. 1912	2057-14 K
Slučajni dohodki in doneski dijakov	409-04 K

Skupaj 3041-79 K

Stroški od 3. sept. 1911 do 8. febr. 1912 2618-85 K

Stanje kase 8. febr. 1912 422-94

Nisem vedel, ali naj še drugi tečaj vzdržim kuhinjo ali ne, v takih skripicah sem bil večasih. Toda požrtvovalnost dobrotnikov mi daje poguma, da poskusim še drugi tečaj. Zaloga krompirja je že pri koncu, in treba se bo ozreti po drugem. Prosim torej tiste, ki bi ga raje prodali kot darovali, naj mi blagohotno naznanijo. Seveda, kdor bi hotel delati z dijaško kuhinjo kake imenitne kupčije, naj si prihrani trud.

Najsrečnejša zahvala vsem dosedanjim dobrotnikom, ki naj ohranijo svojo naklonjenost tudi v drugem tečaju tej prepotrebni dijaški ustanovi! Prosim pa tudi tiste dolenske denarne zavode, ki do zdaj še niso prispevali, naj se spomnijo revnih dijakov v Novem mestu.

Novo mesto, dne 8. februarja 1912.

Dr. Ciril Ažman, vodja dijaške kuhinje.

Loterijske številke.

TRST, 27. januarja	83	49	29	37	48
GRADEC, 3. februarja	65	86	13	57	83

Listnica uredništva:

Drugi dopisi prihodnjic.

Listnica upravnštva;

Gosp. Nik. Flainik, Pittsburg: Denar prejeli. Hvala!

Ker mi je bilo nemogoče se osebno posloviti pri vseh svojih cenjenih gostih in prijateljih, se tem potom poslavljam od njih ter se obenem najuljudneje zahvaljujem za njih dolgoletno naklonjenost in prijaznost.

Kavarna — Anica Žgur.

32

Dražbeni oklic.

E 1069/11 E 950/11 E 1101/11
8 11 8

Pri spodaj oznamenjeni sodnji, soba št. 8 bo dražba zemljišč:

I. Dne 17. svečana 1912 dopoldne ob pol 10. uri vlož. št. 92 in 229 k. o. Tomažjovas, obstoječih iz hiše, kozolca in svinjaka, 3 njiv in travnika, cenjenih na 2010 K, s pritkino, obstoječo iz 5 do 6 kop škope, enokolnice in lestve, cenjeno na 26 K 30 h.

II. Dne 22. svečana 1912 dopoldne ob pol 10. uri vlož. št. 188 k. o. Rudolfovo, obstoječega iz hiše in vrta, cenjenega na 36.000 K.

III. Dne 23. svečana 1912 dopoldne ob pol 10. uri vlož. št. 623, 211, 1288 in 826 k. o. Cerove, obstoječih iz hiše, njive in vinogradov, cenjenih na 1222 K 27 h.

Najmanjši ponudek, pod katerim se ne prodaje, znaša: ad I. 1340 K, ad II. 18.000 K, ad III. 814 K 85 h.

Dražbene pogoje in listine, tičeče se nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri tem sodišču v sobi št. 5 med opravnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, oddelek II.,

dne 12. januarja 1912.

30

Zahvala.

Prisrčno zahvalo izrekamo vsem prijateljem in znancem, ki so spremili našega preblagega očeta

Jožefa Klinc-a

k večnemu počitku, posebno pa prečast. gospodoma župniku v Soteski in kaplanu v Toplicah, topliškemu pevskemu društvu za ganljivo petje in vsem iz daljnih in bližnjih krajev, ki so se udeležili velikega spreveda ali pa kako drugače izrekli svoje sožalje.

Gorenjopolje, dne 4. svečana 1912.

Za rodbino Klinčevo:

Anton Kline.

27

Zahvala.

Za obile dokaze srčnega sočutja o priliki britke izgube naše nepozabljive sestre oziroma sestrične, svakinje in tete, gospodične

Marije Mežnaršič

kakor tudi za mnogobrojno častno spremstvo drage nam rajnce k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom posebno prečast. duhovščini šmihelski, preč. gg. oo. frančiškanom, č. č. Usmiljenim bratom, prijateljem in znancem — ter sploh vsem najiskrenejšo zahvalo.

Kandija, 7. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

36

2 krepka učenca

poštenih starišev, vsprejme Ivan Zurec, trgovec mešanega blaga v Semiču.

Vabilo.

33

Okrajna posojilnica v Krškem

registrovana zadruga z neomejeno zavezo — ima

redni občni zbor

v torek, 5. marca t. l. popoldne ob 5. uri v svoji pisarni.

Dnevni red: 1. Letni račun. 2. Revizijsko poročilo. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Predlogi.

Opazka. Z ozirom na § 35 združnih pravil ni pričakovati, da bi bil ta občni zbor sklepčen. Radi tega in radi enostavnosti se razpiše že s tem vabilom drugi občni zbor z istim dnevnim redom isti dan ob 6. uri zvečer. Ta drugi občni zbor sme brezpogojno sklepati.

Najbolj zdrava
kavina pijača
je že 20 let

Kathreinerjeva

Kneippova

sladna kava.

Resničen
nadomestek kave!

Kathreinerjeva
prinese prečo v hišo.

Naznanilo.

23-3-1

Na novi žagi gosp. Iv. Kunstl-ja poleg kolodvora v Bršljinu prodajajo se hrastova drva na metre, kakor tudi hrastovi odpadki od cirkularne žage, katerih ni potreba več žagati. Ravno tam dobi se tudi hrastovo žaganje in žagani hrastovi koli za trte. Za mizarje so na prodaj od 1 cm in več debele hrastove deske. Bukova drva se na tej cirkularni žagi lahko takoj razžagajo. Stoječi ali pa vže posekani hrasti se na tej žagi v vsaki množini kupujejo ter za gospodarsko potrebo hlojdi ali rklji sežagajo.

Proda se iz proste roke

18-3-2

prav lep vinograd v Trški gori.

Zraven spada zidanica in vsa oprava. Vse je v najboljšem stanju. Več se izve pri

Jožef Koračinu v Novem mestu št. 120.

Oskrbništvo graščine Ruperčvrh

naznanja vsem interesovanim kmečkim voznikom, da se je odvažanje blaga od graščinske žage v Gornjem Suhadolu, na postajo Rudolfovo, vže pričelo.

Posestvo v Rovišah

obstoječe iz hiše in vsega gospodarskega poslopja, prav pri okrajni cesti, zraven sadni vrt in dve njivi

je iz prostih rok na prodaj.

34-2-1

Cena se izve pri „Jancu na Studencu“. Še pristavi se, da je prav pri živinskem sejmišču za gostilno prav primerno.

Več centov mrve (sena)

ima na prodaj T. Ogrin, Novomesto.

37

Ugodna prilika!!**Dve hiši**

35-6-1

se iz proste roke prodajo pri Novem mestu poleg na novo gradeče se belokranjske železnice. Prva sestoji iz prodajalne, treh sob, kuhinje, kleti in sadnega vrta. Druga manjša iz velikega sadnega vrta (pripravnega za stavbišča) in njive ter delom gozda.

Izve se pri Josip Košir-ju, krojaču in trgovcu, Novomesto.

Gostilno

dobro vpeljano, dá z marcem mesecem v najem ali pa na račun

14-2-2

Ivana Zurc — Trebnje.

Zagrebski paromlin

išče vrtnarja za takojšnji vstop.

Ponudbe in spričevala podati je na:

29

Paromlin, Zagreb.

Milijoni **Kašalj** hripavost, katar, zasliženje, dušljivi in oslovski kašelji

s Kaiserjevimi prsnimi karamelami „s tremi smrekami“.

6050 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Bonbončki jako dobro prijajo in so ugodnega okusa.

Paket 20 in 40 vinarjev, ovojček 60 vinarjev, se dobiva pri lekarnarjih:

1-20-8

Karl Andrijanič in J. Bergmann v Rudolfovem.

Prav dober mlin in žaga na prodaj

v Prečini pri Rudolfovem.

K mlinu spadajo njive in travniki, proda se posebejno ali skupaj.

Cena in druge podrobnosti se izvedo pri lastniku

Franc Dreniku v Prečini št. 27.

10-3-3

Popolnoma varno naložen denar Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

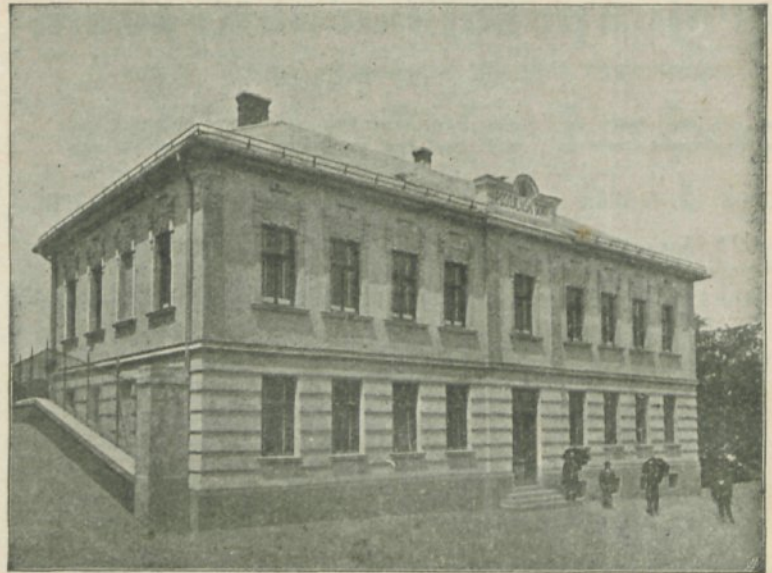
v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 $4\frac{3}{4}\%$ 5-0-3

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadržnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

Na prodaj je hiša št. 3 z vrtom in hlevom v Kandiji pri Novem mestu

ležeča ob Krki pri izlivu Težke vode, ne daleč od bodočega kandijskega kolodvora belokranjske železnice. Cena po dogovoru. Del kupnine se lahko vknjiži.

Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 26-3-1

24-3-1 **Vino** izvrstno, belo in rudeče, se prodaja po ugodni ceni, ter se odda v vsaki množini v grajščini **Bajnof** pri Rudolfovem.

 55 arov hoste

ležeče v bližini bodočega kolodvora na Ruprčvrhu, se proda po 30 h kvadratni meter. — Naslov prodajalca se izve pri upravnistvu Dol. Novic. 22-2-1

Pozor Kmetovalci!

Priporoča se Vam v Novem mestu na glavnem trgu zraven Božiča

nova trgovina

kjer dobite specerijsko blago, kakor tudi železnino ter prve vrste čeških : strojev, slamoreznice, mlatilnice, : gepeljne, čistilnike, pumpe za vodo, kakor tudi vse drugo blago po najnižjih cenah.

25-3-1

Pirnat & drug.

Josip Ogoreutz

trgovina sukna, platna, modnega in manufakturnega blaga
v Novem mestu 39-0-1

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega oblačilnega blaga za moške in ženske. Najnižje cene. Solidna in točna postrežba.

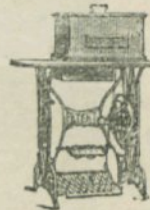
Najnovejši in najboljši

šivalni stroji

po najnižjih cenah dobivajo se vedno v zalogi pri

Josip Ogoreutz — Novomesto

Ugodni plačilni pogoji. 40-0-1

Gostilniški avtomat

nov, ki igra več komadov, se takoj po ceni proda. — Več pové Anton Medved na Ločenski cesti v Rudolfovem. 41-0-1

Hiša v dva konca

28-2-1

z vsem gospodarskim poslopjem, njivami in gozdom, 7 minut od bodoče železnične postaje v Jami pri Stranski vasi, se da v najem ali pa tudi proda. — Več pove

Franc Vindišman v Jurni vasi št. 16.

MOJA STARA

38-24-1

skušnja je in ostane, da je za odstranitev pég, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti najboljšo sredstvo svetovno-znano milo „Steckenpferd-Lilienmilchseife“ znamke Steckenpferd tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Komad po 80 h se dobi v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in vseh v to stroko spadajočih trgovinah. — Istotako se priporoča Bergmannova lilijina krema „Manera“ kot izborno sredstvo za ohranitev nežnih, belih, ženskih rok; lonček po 70 h se dobi v vseh trgovinah.

MOJ STARI

38-10-1

nazor je in ostane ta, da je proti prhljaju, prezačasni osivelosti in izpadanju las, kakor sploh za negovanje las, najboljšo sredstvo svetovnoznani „Steckenpferd-Bay-Rum“ znamke Steckenpferd, tvrdke Bergmann & Co., Tetschen a/E. — Dobi se v steklenicah à 2 K in 4 K v vseh lekarnah, drožerijah, prodajalnah parfumov in brivnicah.